

JOAN F. MIRA

“Molts animals malalts anaven urgentment a la carnisseria, ben sovint i amb tota naturalitat, no fóra cas que es moriren abans i calguera avisar l’home de la caldera. Entre fer-ne farina de carn, i fer-ne producte càrnic, de vegades era només qüestió de dies, d’hores o d’espavilament. No pensen vostès que pretenc espantar retrospectivament el personal: simplement recuperar una mica d’història.”

Farina de carn

Durant els anys de la meua infantesa i primera adolescència, a casa teníem una granja. Era una granja semiprofessional, perquè el meu pare no s’hi dedicava a temps complet –treballava en una oficina d’hisenda–, però mirava de portar la petita instal·lació amb tots els requisits moderns al seu abast. Estava subscrit a la revista *Valencia Avícola*, d’inspiració nord-americana, pel que jo recorde, i quant a la secció de porcs supose que se’n devia informar per mitjans equivalents als de la secció de gallines. Cada setmana, implacablement, els components masculins de la família –mon pare, els meus dos germans i jo– havíem de netejar a consciència els galliners i les porcateres, traure el fem amb cabassets, agranar i rascar, escampar poals d’aigua de la bomba manual, i finalment ruixar amb desinfectant Zotal. Un exemple de pulcritud preindustrial, només possible gràcies a l’explotació immiseri-cordiosa de la mà d’obra domèstica, és a dir, de nosaltres mateixos. L’altra part de la faena implacable era la preparació dels pinsos: els matins de diumenge, abans de missa, es dedicaven a la barreja manual dels ingredients, en quantitat suficient per a tota la setmana. Abocàvem a terra, en muntonets, els sacs de morró i de segó, alguna altra farina que ara no recorde, i després la farina de carn. Llavors, calia barrejar-ho tot a força de palejar una vegada i una altra, fins que en resultava un sol munt homogeni: un exercici excel·lent per als bíceps, per al cor i per a la musculatura toràcica. Vam créixer forts. I els animals també creixien forts i sans, segons era creença pràctica i tedrica, gràcies sobretot a les proteïnes de la farina de carn. De manera que, si vostès aquests dies senten a dir que aquesta farina maligna és un invent pervers i recent de la indústria dels pinsos, una conspiració de les multinacionals per augmentar-ne beneficis a costa de la nostra salut, si han llegit que alimentar animals amb farines fetes d’altres animals és una manipulació industrial contra natura, no en facen cas: és un invent antic, rural, artesanal, i practicat, fa com a mínim mig segle, a les petites granges de l’Horta de València.

I el qui pense que “abans” tot el menjar animal era salutífer, honest i rigorosament vegetarià, és que ha perdut la perspectiva històrica, o no sap de què parla. A l’Horta, i a tot arreu d’Europa occidental, no es tirava res que es poguera aprofitar. Per exemple, els cadàvers de les bèsties, mortes de mort natural, accidental o qualsevol altra mort, inclosa l’epidèmica. La institució que aprofitava els cadàvers es deia La Caldera i era, en efecte, una caldera enorme de ferro –que jo recorde haver visitat amb mon pare per comprar-ne el producte– on es llançaven indiscriminadament ases, cavalls, porcs, ovelles..., i tota bèstia difunta que el propietari del negoci recollia amb el carro. L’olor, ja ho poden imaginar, era del tot insuportable. Però la farina resultant tenia fama d’excel·lència nutritiva. En matèria d’alimentació humana, molts animals malalts anaven urgentment a la carnisseria, ben sovint i amb tota naturalitat, no fóra cas que es moriren abans i calguera avisar l’home de la caldera. Entre fer-ne farina de carn, i fer-ne producte càrnic, de vegades era només qüestió de dies, d’hores o d’espavilament. No pensen vostès que pretenc espantar retrospectivament el personal: simplement recuperar una mica d’història, rebaixar una mica la histèria, i recordar que els antics no tenien tants escrúpols com tenim els moderns. I que els animals i les persones, al contrari de la creença general, solien morir-se més que ara, i estaven més mal alimentats. Si algun romàntic no hi està d’acord, puc afegir detalls més terrorífics encara, però no val la pena. Resignem-nos, plens d’agraïment, a viure en un món ple de controls i de laboratoris.